

betyga sin glädje. — *Jubilerande*, n. 4. o. *Jubilering*, f. 2.

JUBILEUM, -- léumm, n. 5. pl. — *leer*. Se *Jubelfest*.

JUBLA, v. n. 1. Se *Jublera* (hvaraf det är sammandraget). — *Jublande*, n. 4.

JUCKA, v. n. 1. (pop.) Se *Guppa*. — *Juckande*, n. 4. o. *Juckning*, f. 2.

JUDAFOLKET, n. sing. def. Judarne, Israels barn, då de ännu hade ett eget, sjelfständigt samhälle. I kyrklig stil.

JUDALANDET, n. sing. def. (i kyrklig stil) Judéen.

JUDAS, jüdass, nom. propr. (pop.) 1) *J. med pungen*, Judas Ischarioth. — 2) (fig. pop. o. fam.)

a) Förrädare, falsk och illistig människa. — b) Procentare. — 5) (bot.) Ett slags svamp. *Exidia auricula* Judæ.

JUDASKYSS, jüdstj'ss, m. 2. 4) Förrädisk kyss, sådan som Judas Ischarioth gaf vår Frälsare. — 2) (fig.) Förrädisk vänskap, tillgifvenhet.

JUDASÖRON, n. 4. pl. (skepp.) Stäfpollarne, mellan hvilka bogspröten ligger.

JUDBECK, n. sing. Se *Asfalt*.

JUDE, jüde, m. 2. pl. *judar*. 1) Mansperson af israelitiska nationen eller mosaiska trosbekännelsen. — 2) (pop. o. fam.) Ockrare, procentare. *Ss. J-samfund*, -skola.

JUDEGATA, f. 1. Särskilt gata i en stad, der Judar bo, af fritt val eller efter styrelsens anvisning.

JUDEHUS ell. JUDHUS, n. 5. Judisk familj.

JUDENDOM, m. sing. Judiska religionen, Mose lära, eller den uppenbarade religion, hvars kunskapskälla är ordet om den kommande Kristus och den genom honom stundande försoningen.

JUDENKIRS, jüd'nk'irs, m. sing. Se *Smultronbuske*.

JUDEOCKER, n. 5. Ocker, sådant som Judarne i allmänhet hafva gjort sig kände för.

JUDEPIGA, f. 1. En mjukfenig benfisk af 40—12 tums längd, med slät, afhängt äggformig kropp. *Pleuronectes Cimandoides*.

JUDEQVARTER, n. 5. Qvarter i en stad, der Judar äro anbefallda att bo.

JUDESTAD, m. sing. Se *Judequarter*. *J-en i Rom*.

JUDINNA, f. 1. Kvinna af judiska nationen.

JUDISK, a. 2. Som tillhör, utmärker eller har afseende på Judarna. *J-a läran*, Mose lära, eller den religion, som af Moses stiftades.

JUDISKT, adv. På Judarnes sätt. *Skinna j.*

JUDSTEN, m. 2. Se *Echini*.

JUDÖRON, se *Judæ öron* (under *Judas*).

JUFT, jüft, ell. JUKT, jükt, m. 5. (af bulgariska ordet *Justi*, ett par) Ett slags mjukt, starkt, ryskt läder, ingnidet med björkolja, hvaraf det har en egen stark lukt. — *Ss. J-garfveri*, -läder.

JUFVER, jüv'r, ell. (sdrgt) JUR, n. 5. (Gr. *Uthar* ell. *Uphar*) Den del af magen på kor ell. honor af andra idislande djur, der mjölken förvaras.

JUGLON, jüglån, n. 5. Se *Nypon*.

JUGÅS, jügås, f. 5. pl. — *gäss*. Se *Brandgås*. *JUKT*, se *Juft*.

JUL, m. sing. 1) Högtid, som firades af våra hedniska förfäder till glädje öfver solens återvändande eller dagarnes nu åter börjande tillväxt. Begynte Hökenatten eller årets längsta natt, d. v. s. d. 21 Dec., och varade i tre dagar. Rätta och egentliga benämningen var dock *Midveturs-*

blot, d. v. s. Midvintersoffer. — 2) Högtid, som firas af de kristna till minne af vår Frälsares födelse och inträder med natten emellan d. 24 och 25 December. *Fira j. Tillbringa j-en hos någon*. *I j.*, nästa jul. *I j-as*, förliden jul. (Talesätt) *I j., när det blir långa dagar*, aldrig. *Bära j-en ut*, lemna ett hus, utan att hafva smakat hvarken vått eller torrt. — *Ss. J-fröjd*, -helg, -högtid, -nöje, -stek, -tid.

Anm. Ordet *Jul* anses af *lhre* hafva blifvit införd af de engelska munkar, som först predikade kristendomen i Sverige, från det engelska *Geol*, *Geola*, namnet på månaderna December och Januari, af hvilka den förra kallades *Erre-Geola* ell. För-Geola, den sednare *Eftera-Geola* eller Ester-Geola. *Geol*, åter, uppgifves vara kommet af *Chwyl*, omvändning, emedan solen under denna tidrymd liksom vänder tillbaka.

JULA, jüla, v. n. 1. Tillbringa julen hos någon. *J. hos en slägtinge*. — *Julande*, n. 4.

JULAFATON, m. 2. pl. — *afsnar*. Dagen före juldagen.

JULBOCK, m. 2. Löjligt utstyrd person, hvilken det på julaftonen tillhör att genom hvarjehanda påhitt och oväsende roa och skrämma gäster och barn. Förmodligen en lemning af de lekar, som vid det fornda juloftret voro vanliga.

JULBORD, n. 5. Bord, som julaftonen dukas med öfverflöd af alla slags matvaror, och kvarstår flerstädes med sina rätter till Knutsdagen, då en ringdans omkring detsamma förkunnar julens slut.

JULBRASA, f. 1. Stor brasa, som julaftonen lägges på spiseln i bondgårdar.

JULBRÖD, n. 5. Finare slags bröd, som bakas för julhögtiden.

JULBULLE, m. 2. pl. — *bullar*. Bulle af julbröd, isynnerhet sådan, som gifves fattiga eller tjenstefjån.

JULDAG, m. 2. Första och förnämsta dagen af julhögtiden eller d. 25 December.

JULEP, jülapp, m. sing. (af lat. *Julapium*) Så kallas i apotekarspråket en mixtur, då den är en sockerlösning i ett välluktande vatten, tunnare än sirap och fullkomligt klar.

JULFERIER, jülfériär, m. 3. pl. Ferier (se d. o.) öfver julhögtiden.

JULFRID, m. sing. Så kallades fordom den rättighet, som en hvar ägde, att under julhelgen vara fri för lagsökning.

JULGALT, m. 2. Gödgalt, som slagtas till jul, för att då förtäras.

JULGRIS, m. 2. 1) Gris, född vid jultiden. Sägdes äfv. skämtvis i samma mening om barn. — 2) Stekt gris, som hel infördes på julbordet. Ett minne af Freys galt, som fordom offerades vid Jul.

JULGRÖT, m. 2. Sötgröt, som efter gammal vana alltid förtäres på julaftonen.

JULHALM, m. sing. Halm, som fordom utbreddes på golfvet i boningshusen och kyrkorna, att qvarliga öfver jul eller till Knutsdagen. Denna sed torde härröra deraf, att vid juloftret halm utbreddes i offerhusen till hvilobädd åt de från alla orter sammanströmande skarorna.

JULI, jüli, m. sing. (lat. *Julius*) Årets sjunde månad, så kallad efter Julius Cæsar. Hömånad.

JULIANSK, a. 2. *J-a tidräkningen*, den af Julius Cæsar införda förbättrade tidräkning, hvilken ännu under namn af Gamla stilen följes i Grekland och Ryssland. *Jfr. Gregoriansk*.

JULKAKA, f. 1. Se *Julkuse*.

JULKALAS, n. 5. o. 5. Kalas, som anställes under och näst efter julhögtiden, en lemning efter de fornda gästabad, som voro vanliga efter juloftret.